

Referendumkamer Leiden

Secretariaat: Breesstraat 70, 2312 CS Leiden, telefoon 071 - 5165510

Aan:

- de gemeenteraadsfracties van SP, CU, LL en SLO;
- de PvdA-Leiden

(afschrift aan de Raad van de gemeente Leiden)

Leiden, 20 februari 2007

Onderwerp: klacht over de campagne-uitingen op de posters en de website van www.rglja.nl

In een brief van 15 februari hebben leden van de gemeenteraadsfracties van SP, CU, LL en SLO een klacht aan de Referendumkamer voorgelegd over de campagne-uitingen op de posters en de website van www.rglja.nl. De klacht houdt in dat er posters worden verspreid met de teksten "Zon, zee & strand... *Je bent er in een kwartier!*" en "Stem JA op 7 maart voor de tram naar het strand", omgeven door vrolijke strandplaatjes, en dat op de website wordt gezegd dat de RGL je naar het strand brengt. Volgens de indieners van de klacht is dit ernstige misleiding, omdat het referendum van 7 maart niet over de RGL-West gaat maar over de RGL-Oost door Leiden.

Naar aanleiding van deze klacht hebben wij een bijeenkomst belegd op 19 februari. De indieners van de klacht (de heer Van der Kraats, mevrouw Clement en de heren Blankenstein en Van Breukelen) waren allen aanwezig. Namens de initiatiefnemers van www.rglja.nl waren aanwezig de heren Keereweer, Van Berlo, Holla en Van Mazijk. De heer Keereweer verklaarde dat op dit moment alleen de PvdA-Leiden verantwoordelijk is voor de website. In verband hiermee beschouwen wij de PvdA-Leiden als degene tegen wie de klacht is gericht.

Tijdens de bijeenkomst werd onder meer gesproken over de vraag wat rol van de Referendumkamer moet zijn bij klachten als deze. De heer Keereweer was van mening dat het niet de taak van de Referendumkamer is om te oordelen over klachten van de betrokken partijen tegen elkaar. Van onze kant is gewezen op onze brief van 18 december aan de Raad over communicatieaspecten van het RGL-referendum. Onder verwijzing naar onze taak om te adviseren bij geschillen tussen de gemeente en de initiatiefnemers, schreven wij in die brief: "In dit geval staan niet de gemeente en de initiatiefnemers tegenover elkaar, maar zijn er naast het gemeentebestuur twee partijen: het pro ja-kamp en het pro nee-kamp. Het kan de vraag zijn of beide kampen gelijke kansen krijgen en of de informatieverschaffing tijdens de campagnes eerlijk is. Klachten over bijvoorbeeld het gebruik van onfaire middelen of het verspreiden van onjuiste informatie door een van de partijen of over een niet-neutrale opstelling van het gemeentebestuur kunnen worden voorgelegd aan de Referendumkamer. Wij zullen daarover dan zo spoedig mogelijk een openbaar oordeel geven."

De behandeling van deze klacht past in dit onderdeel van ons takenpakket.

Wat de inhoud van de klacht betreft, zeiden de indieners van de klacht dat de kiezers op het verkeerde been worden gezet doordat gesuggereerd wordt dat het referendum over iets anders gaat dan over de vraag die de Raad heeft vastgesteld. Er is weliswaar een samenhang tussen de RGL-West en de RGL-Oost, maar de uitslag van het referendum is niet bepalend voor de mogelijkheid van een tram naar het strand.

De heer Keereweer stelde daar, samengevat, tegenover:

- De campagnevoerende partijen moeten de vrijheid hebben om zelf hun verkiezingsleus te bepalen.
- Ook het nee-kamp hanteert campagne-uitingen waar wel wat op af te dingen valt.

- Het uitgangspunt van de Leidse Raad is en blijft "geen Oost zonder West". Vrijwel iedereen is het erover eens dat ook geldt "geen West zonder Oost". In het overleg over de RGL-West zijn inmiddels goede vorderingen geboekt. Er is dus een duidelijke koppeling.
- Het is waar dat het genoemde campagnemateriaal niet alle nuances bevat, maar de PvdA gebruikt die nuances wel in persberichten en discussies.

Tijdens de bijeenkomst bleek er gedeeltelijke overeenstemming tussen beide partijen mogelijk te zijn. De heer Keereweer zegde toe dat op de website van de PvdA en op www.rglja.nl de nodige nuances zullen worden aangebracht om duidelijk te maken dat een ja-stem bij het referendum nog geen daadwerkelijke garantie is voor de komst van een tramlijn naar de kust. Over de affiches werd geen overeenstemming bereikt. De indieners van de klacht benadrukten dat daar hun voornaamste bezwaar ligt. De heer Keereweer gaf aan dat er geen tijd en geen geld meer is om nieuwe affiches te laten drukken.

Naar aanleiding van de klacht en het besprokene stellen wij voorop dat van degenen die campagne voeren in het kader van een referendum niet mag worden verlangd dat hun campagne-uitingen in alle opzichten objectief en tot in detail genuanceerd zijn. Situaties kunnen op verschillende manieren worden gewaardeerd en verwachtingen kunnen verschillen. De ene partij kan de nadruk leggen op het ene aspect, de andere partij op het andere. Een zekere mate van overdrijving in de campagnes is daarenboven normaal en aanvaardbaar. Het is echter wel van belang dat misverstanden over het onderwerp van het referendum worden voorkomen.

De Referendumskamer stelt vast dat de oproep "Stem JA op 7 maart voor de tram naar het strand" op gespannen voet staat met de referendumsvraag (in strikte zin) zoals de Raad die heeft vastgesteld. Die vraag luidt immers "Wilt u dat de gemeente Leiden meewerkt aan de RijnGouweLijn door Leiden?". De referendumsvraag gaat dus niet over de RGL-West. De komst daarvan is onder meer afhankelijk van financiële bijdragen van andere overheden.

De Referendumskamer wil geen afbreuk doen aan de mogelijkheden van campagnevoerende organisaties om binnen de grenzen van het recht een eigen keuze te maken in campagne-uitingen, maar verzoekt de PvdA om gedurende het vervolg van de campagne misverstanden over het feitelijke onderwerp van het referendum (medewerking aan de RGL *door Leiden*) als gevolg van de strandaffiches zo veel mogelijk weg te nemen en om nieuwe misverstanden te voorkomen.

Hoogachtend,
De Referendumskamer van de gemeente Leiden,

mw. E.H.T. van der Vlist, secretaris

L. Beijen, voorzitter